

Освітньо-професійна програма
Тип компоненти ОПП
Спеціальність
Галузь знань
Рівень вищої освіти
Мова навчання

Географія
ЗПВ 2, Вибіркова
106 Географія
10 Природничі науки
Другий (магістерський)
українська

Викладач курсу:
асистент, к.геогр.н. [Добинда Ірина Петрівна](#)
Контактний телефон: 099-4069763
e-mail: i.dobynda@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle (розділ Географічні основи етногенезу):
<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2508>
Консультації: Онлайн-консультації: вівторок 13.30 – 14.30
та четвер 13.00 – 14.00
Очні консультації: середа 14.30 – 16.00
(за попередньою домовленістю) (4 корпус. ауд. 45)

Чому варто вивчати цей курс, яка його мета?

Метою навчальної дисципліни виступає з'ясування специфічного об'єкту і предмету дослідження етнології, її місця серед географічних наук, особливостей та завдань, визначення історичної динаміки етнічних спільностей, простеження взаємодії етносів із ландшафтом, аналіз умов виникнення, чинників розвитку етносів, часового означення їхнього фазового поступу, розгляд історичних і природних передумов постави і подальшої динаміки слов'ян та характеристика етапів розвитку українського етносу.

Компетенції, якими легко оволодіти у процесі вивчення дисципліни

У результаті вивчення курсу студент знатиме:

- о об'єкт та предмет вивчення курсу, його структуру, відмінності та особливості ключових понять у теорії етносу
- о географічні особливості існування етносів і типи відчуттів часу етносом, етнічні процеси ;
- о роль ландшафтного чинника в етногенезі за концепцією Л.Гумільова;
- о етнолінгвістичну класифікацію народів світу;
- о особливості початку розвитку етносів; поняття ментальності та її основні типи;
- о конфесійну класифікацію народів світу та географічні особливості поширення; природу пасіонарності етносів;
- о просторову специфіку розповсюдження великих, перехідних та змішаних рас;
- о характерні риси природи, основні віхи історичного розвитку, населення та господарства різних історико-географічних територій України;
- о етногенез народів Європи та їхню географічну характеристику; слов'яноукраїнську прабатьківщину і теорії походження українців;
- о фази розвитку сучасної української нації.

Студент вмітиме:

- о аналізувати взаємовідносини етносів і ландшафтів;
- о визначити оптимальні території проживання етносів та соціоетнічну густоту населення і етнічну різноманітність країн світу;
- о простежувати взаємодію довкілля і процесів відтворення етносів;
- о виявляти часові особливості етнічних демографічних процесів;
- о давати характеристику етнічним групам стосовно пасіонарності; розрізняти та аналізувати функції культури в становленні етносу та етнічні культури;
- о характеризувати етногенез народів Європи та давати географічну характеристику етносам Європи;
- о проводити ретроспективно-географічний аналіз походження етносів Європи;
- о аналізувати етногенез народів Африки та Австралії та дати географічну характеристику їхнім етносам;
- о виявляти особливості фаз становлення сучасної української нації;
- о визначати соціоетнічну густоту населення і етнічну різноманітність народів України.

Скільки і як триває дисципліна?

Семестр	Кількість		Розподіл годин за формами навчання			
	кредитів	годин	лекцій	семінарські	індивідуальних	самостійних
10	5.0	150	30	15	00	105

Головні теми, що розглядаються в курсі та їх оцінка

Модуль	Теми	Сума балів
1	Тема 1. Етнологія – наука про етнос	5
	Тема 2. Етнос – як системна цілісність і об'єктивна реальність	5
	Тема 3. Взаємодія етносів і ландшафтів у межах етногеоценозів	5
	Тема 4. Природні умови і демографічні аспекти етносу	4
2	Тема 1. Особливості утворення етносів	4
	Тема 2. Пасіонарність та її роль в етногенезі	5
	Тема 3. Розвиток етнічної системи	3
	Тема 4. Характеристика фазової динаміки етносів	3
3	Тема 1. Зародження українського етносу	5
	Тема 2. Слов'яноукраїнська етнічність археологічних культур та початок розвитку українського етносу	4
	Тема 3. Постава сучасної української нації та оптимальної етнічної території	5
		12 б. (практ. роб.)
ПК	Підсумковий контроль	40

Відсоткове співвідношення між оцінюванням теоретичного та практично-лабораторного блоку складає 25% на 75%

Система контролю та оцінювання

Формами поточного контролю є усні (колоквиум) та письмові (тестування, творчі та практичні роботи) відповіді. Формою підсумкового контролю є іспит. Оцінювання здійснюється на основі стандартизованих тестових контрольних робіт, індивідуальних проєктів, студентських презентацій з обов'язковим захистом та захистом практичних робіт. Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни, за умови, що кожна тема повинна бути здана хоча би на мінімальну оцінку. Роботи, які здаються невчасно без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	
70-79	C	добре	
60-69	D	задовільно	
50-59	E	Достатньо	
35-49	FX	Недостатньо (з можливістю повторного складання)	не зараховано
1-34	F	Недостатньо (з обов'язковим повторним курсом)	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Всі письмові роботи перевіряються на предмет запозичень. У разі виявлення академічної недобросовісності, зокрема, протиправне присвоєння текстів, висловлювань, думок, ідей або тверджень іншого автора та їх подання в якості власної оригінальної роботи, оцінка анулюється і студент втрачає можливість набрати відповідну кількість балів.

Викладення курсу максимально насичене інтерактивними технологіями, а предмет на 100% забезпечений необхідною методичною літературою

Базові підручники:

Круль, В.П. (2017). *Ретроспективна географія з основами етногеографії: підручник*. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т.

Круль, В.П., Гищук, Р.М. (2019). *Ретроспективна етнічна географія поселень Прикарпаття : монографія*. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича.

Круль, В.П. (2014). *Ретроспективна географія з основами етногеографії : навчальний посібник*. Чернівці : Родовід.

Круль, В.П. (Укл.). (2006). *Основи етнології: навчальний посібник для виконання практичних робіт*. Чернівці : Рута.